

ชื่อเรื่อง ผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง : กรณีศึกษา 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย (จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม)

ผู้วิจัย ปวีณรัตน์ แสงโพนโพธิ์ **ปริญญา** ร.ป.ค. (รัฐประศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก**
ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม**
รศ.ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภา **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าว ปัจจัยเชิงสาเหตุของการค้าแรงงานต่างด้าว ผลกระทบที่เกิดจากการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบจากแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ และระดับท้องถิ่น ระยะเวลาของการศึกษาระหว่าง มีนาคม 2555 ถึง ตุลาคม 2556 ประชากรเป้าหมาย จำนวน 60 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ ตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการตามลำน้ำโขงและเจ้าหน้าที่ประจำช่องข้าม กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเรือรับจ้างแถบลุ่มน้ำโขง ผู้ประกอบการ กลุ่มแรงงานต่างด้าว ได้แก่ คนลาว เวียดนาม และพม่า และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านการป้องกันและปราบปรามการหลบหนีเข้าเมือง ด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชน และด้านการสาธารณสุข ประชากรเป้าหมายได้มาโดยการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snow ball) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) ผลการวิจัยพบว่า

1. การค้าแรงงานต่างด้าวในพื้นที่วิจัยมี 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะขายแรงงานอย่างเดียวอยู่แบบชั่วคราว ลักษณะการขายแรงงานผสมการขายบริการทางเพศแอบแฝง ลักษณะขาย

บริการทางเพศอย่างเดียว ลักษณะเดินทางเข้ามา-เย็นกลับ และลักษณะการลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อเข้าส่วนลึกของประเทศ

2. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการการค้าแรงงานต่างด้าว ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย ทักษะคติ ค่านิยม ความยากจน ปัจจัยด้านนายจ้างที่ต้องการลดต้นทุนการผลิตจากการจ้างค่าแรงราคาถูก ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ขาดแคลนเนื่องจากแนวชายแดนมีบริเวณกว้างทำให้เกิดการลักลอบเข้าเมืองเป็น ไปอย่างง่ายดาย ปัจจัยด้านสถานการณ์ กล่าวคือแรงงานไทยส่วนหนึ่งเดินทางไปขายแรงงานในต่างประเทศที่ได้ค่าแรงที่สูงกว่า แรงงานไทยมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ไม่สนใจงานในระดับล่าง จนทำให้ขาดแคลนแรงงานระดับล่าง และความต้องการด้านแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย

3. ผลกระทบที่เกิดจากการค้าแรงงานต่างด้าว มีลักษณะดังนี้ ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคมด้านบวก สร้างความสัมพันธ์อันดีของเครือญาติสองฝั่งแม่น้ำโขง ส่วนในด้านลบ อาจก่อปัญหาสังคม เช่น อาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาโสเภณี เป็นต้น ด้านเศรษฐกิจในด้านบวกแรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานราคาถูกมีผลต่อการขับเคลื่อนธุรกิจของคนไทยส่งผลให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในด้านลบแรงงานระดับท้อง ถิ่นของไทยถูกแย่งงานซึ่งทำให้โอกาสการมีงานทำของแรงงานไทยน้อยลง และการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวมากขึ้น และด้านการเมืองในด้านบวกเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศของแรงงานต่างด้าว เป็นการกระชับความสัมพันธ์ด้านการทูต โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดี ส่วนด้านลบส่งผลต่อการเมืองระหว่างประเทศ เช่น อาจเป็นที่ล่อแหลมต่อการถูกโจมตีเรื่องสิทธิมนุษยชน และการแฝงตัวของกระบวนต่อต้านรัฐเพื่อนบ้าน

4. แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบจากการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ ภาครัฐควรริเริ่มเร่งขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้ถูกต้องตามกฎหมาย ส่งเสริมการเข้าถึงระบบบริการให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่แรงงานต่างด้าว พัฒนางานสาธารณสุข ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาทางออกการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ร่วมรับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวอย่างจริงจัง สำหรับแนวทางในระดับท้องถิ่น คือ ดำเนินการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อบูรณาการแนวทางการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวร่วมกัน กำหนดระเบียบปฏิบัติในการเข้าออกของแรงงานต่าง

ก

ค้ำวบริเวณช่องข้ามต่างๆให้รัดกุม และจัดการแบบเชิงรุกแก่แรงงานต่างค้ำว เช่น บังคับใช้
กฎหมาย การส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title: The Impacts of Alien Labor Trade on the National Economic, Social and Political Security: A Case Study of Four Provinces Bordering the Mekong River in the Northeastern Region of Thailand (UbonRatchathani, Amnat Charoen, Mukdahan and NakhonPhanom)

Author: Paweenrat Sangtopho

Degree : D.P.A (Public Administration)

Advisors : Asst. Prof. Dr.Sunya Kenaphoom

Chairman

Asst. Prof. Dr. Saowalak Kosolkittiaumporn

Committee

Assoc. Prof. Dr. Narongrit Sopha

Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2014

ABSTRACT

The purposes of the research were to identify types of alien labor trade, casual factors of alien labor trade, and impacts of alien labor trade on economic, social and political security of Thailand, and to discover practical guidelines on the impacts of alien labor trade for the national and local policies. The research was conducted from March 2012-October 2013. Sixty target population consisted of 1) operating officers: border patrol police, mariners and checkpoint officers, 2) people in charge of alien labor trade: taxi-boat drivers, alien labor traders, Laotian, Vietnamese, and Burmese labors and specialists in management, academic issue, prevention and suppression, law, human rights, and public health. The target population was selected by snowball random sampling and quota random sampling. The data were collected by in-dept interview and focus group method. And the analytic induction was employed for data analysis. Results of the research were as follows:

1. The finding showed that there were five types of foreign workers in four provinces: temporary workers, temporary workers with part-time illegal prostitution, full time illegal prostitution, seasonal workers and illegal workers.

2. The finding indicated that the casual factors affected alien labor trade included personal factors: values, attitudes and poverty; employers: demands of low wage labors; officers: shortage of operating officers; conditional factors: few Thai low wage labors and growing economic in Thailand.

3. Regarding the impacts of alien labor trade, the findings indicated that the positive impact on the social security was building and developing relationships between Thai and Lao people. On the other hand, the negative impacts on the social security were social problems: crime, public health, slum, and prostitution. The positive impact on economic security was saving the cost of agriculture and industry entrepreneurs because of low-wage workers. However, the negative impact on the economic security was occupying low-wage works of foreign workers. In case of the political security, the finding indicated that the positive impact was building and developing the political and diplomatic relationships between Thailand and Laos. On the other hand, the issues of human rights of foreign labors in Thailand may be accused by the international organizations.

4. Regarding the guidelines for the national policies on foreign worker management, the study suggests that foreign workers should register officially and strictly. Law and public health services should be improved for foreign workers through the collaborative management between local organizations and national organizations including international organizations. All related parties should follow the labor laws strictly. In case of the guidelines for local administration, the collaborative management among related local organizations should be employed for the problem solution. The checkpoint officers should follow the regulations and law strictly, and the regulations for public health should be enforced to foreign workers.